

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان

عنوان:

**جمع آوری و بررسی خصوصیات فنی برخی از
ابزارهای صید مهم و تجهیزات شناورهای صیادی سنتی در
مناطق صیادی استان هرمزگان**

مجری:

علینقی سرپناه

شماره ثبت

۵۹۷۸۴

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور- پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان

عنوان طرح/پروژه: جمع آوری و بررسی خصوصیات فنی برخی از ابزارهای صید مهم و تجهیزات شناورهای صیادی سنتی در مناطق صیادی استان هرمزگان
کد مصوب: ۲-۹۱-۱۲-۰۳۰-۹۵۰۷۳۲
نام و نام خانوادگی نگارنده/ نگارندگان: علینقی سرپناه
نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرحهای ملی و مشترک دارد): -
نام و نام خانوادگی مجری: علینقی سرپناه
نام و نام خانوادگی همکار(ان): مهران یاسمی، علیرضا نظری بجگان، محمدرضا تورجی، زهره مخیر، مهران پارسا، مسعود بارانی
نام و نام خانوادگی مشاور(ان): تورج ولی نسب پوری
نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -
محل اجرا: استان هرمزگان
تاریخ شروع: ۱۳۹۵/۱۲/۱۴
مدت اجرا: ۲ سال و ۶ ماه
ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
تاریخ انتشار: سال ۱۳۹۹
حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه: جمع‌آوری و بررسی خصوصیات فنی برخی از ابزارهای صید مهم و تجهیزات شناورهای صیادی سنتی در مناطق

صیادی استان هرمزگان

کد مصوب: ۲-۹۱-۱۲-۰۳۰-۹۵۰۷۳۲

شماره ثبت (فروست): ۵۹۷۸۴ تاریخ: ۱۴۰۰/۴/۱

با مسئولیت اجرایی جناب آقای علینقی سرپناه دارای مدرک تحصیلی دکتری تخصصی در رشته شیلات می‌باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر آبزیان

در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۴ مورد ارزیابی و با رتبه متوسط تأیید

گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد ■ پژوهشکده □ مرکز □ ایستگاه

با سمت عضو هیأت علمی در موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

مشغول بوده است.

صفحه	«فهرست مندرجات»	عنوان
۱	.....	چکیده
۲	.....	۱-مقدمه
۴	.....	۱-۱-ذخایر آبزی خلیج فارس و دریای عمان
۴	.....	۱-۲-وضعیت صید و صیادی در آبهای جنوب ایران
۵	.....	۱-۳-وضعیت ناوگان صید سنتی در آبهای جنوب ایران
۶	.....	۱-۴-تاریخچه فعالیتهای ماهیگیری
۷	.....	۱-۵-استان هرمزگان
۹	.....	۱-۶-وضعیت اقلیمی استان هرمزگان
۱۰	.....	۱-۷-معرفی خلیج فارس و دریای عمان
۱۲	.....	۱-۸-وضعیت محیط زیست دریائی استان هرمزگان
۱۲	.....	۱-۹-وضعیت شیلات و محیطزیست دریائی استان هرمزگان
۱۳	.....	۱-۱۰-استعدادها و تواناییهای بالقوه شیلاتی استان هرمزگان
۱۳	.....	۱-۱۰-۱-صید انواع آبزبان
۱۳	.....	۱-۱۰-۲-فانوس ماهیان
۱۴	.....	۱-۱۰-۳-ساردین ماهیان
۱۴	.....	۱-۱۰-۴-اسکوئید
۱۴	.....	۱-۱۰-۵-تون ماهیان
۱۴	.....	۱-۱۰-۶-ماهیان تزئینی
۱۵	.....	۱-۱۰-۷-میگو و سخت پوستان
۱۵	.....	۱-۱۰-۸-جلبک های دریایی
۱۵	.....	۱-۱۰-۹-خيار دریایی
۱۶	.....	۱-۱۱-تعریف بین المللی شناور صیادی
۱۶	.....	۱-۱۲-تعاریفی در مورد ابعاد و تناژ شناور صیادی
۱۶	.....	۱-۱۳-اسامی محلی اجزاء شناور صیادی
۱۷	.....	۱-۱۴-انواع روشهای صید در استان هرمزگان
۱۷	.....	۱-۱۴-۱-شناورهای ترال پشت (پاشنه)

- ۱۷-۱-۱۴-۲- شناورهای صیادی با تور گوشگیر.....
- ۱۸-۱-۱۴-۳- شناورهای صیادی با رشته قلاب طویل.....
- ۱۸-۱-۱۴-۴- شناورهای گرگوری.....
- ۱۸-۱-۱۵- تجهیزات شناورهای صیادی.....
- ۱۸-۱-۱۵-۱- سیستم های مکانیکی.....
- ۱۹-۱-۱۵-۲- سیستم های برقی.....
- ۱۹-۱-۱۵-۳- سیستم های الکترونیکی.....
- ۱۹-۱-۱۵-۴- تجهیزات هیدرولیک.....
- ۲۰-۱-۱۶- انواع تاسیسات شناورهای صیادی.....
- ۲۰-۱-۱۶-۱- تاسیسات رفاهی.....
- ۲۰-۱-۱۶-۲- تاسیسات سرمایشی.....
- ۲۰-۱-۱۶-۳- تجهیزات نجات جان افراد.....
- ۲۱-۱-۱۶-۴- تجهیزات اطفاء حریق و تخلیه انبار ماهی (خن).....
- ۲۱-۱-۱۶-۵- تجهیزات آب شیرین و فاضلاب.....
- ۲۱-۱-۱۷- سیستم نگه داری آبزیان در شناور.....
- ۲۱-۱-۱۷-۱- ایزولاسیون.....
- ۲۱-۱-۱۷-۲- براین تانک.....
- ۲۲-۱-۱۷-۳- جعبه نگه داری و حمل آبزیان.....
- ۲۲-۱-۱۸- اهداف اختصاصی طرح.....
- ۲۳-۲- مروری بر مطالعات انجام شده.....
- ۲۳-۱-۲- مروری بر مطالعات پیشین.....
- ۲۶-۳- مواد و روش کار.....
- ۲۶-۱-۳- مکان تحقیق.....
- ۲۶-۲-۳- جامعه آماری.....
- ۲۷-۳-۳- پارامترهای مورد اندازه گیری تورهای صیادی.....
- ۲۷-۴-۳- مشخصات فنی و تجهیزات شناورهای صیادی.....
- ۲۸-۴- نتایج.....

۲۸	۱-۴. خصوصیات تورهای گوشگیر در استان هرمزگان
۳۳	۲-۴. خصوصیات تورهای ترال لنجها در استان هرمزگان
۳۳	۳-۴. بررسی ابزارهای کاهنده صید ضمنی در تورهای ترال
۳۴	۴-۴. تجهیزات آکوستیک و ناوبری در لنجها
۳۶	۵-۴. تجهیزات هیدرولیک در لنجهای صیادی
۳۸	۶-۴. تجهیزات نگهداری آبزیان در لنجهای صیادی
۳۹	۷-۴. تجهیزات ایمنی در شناورهای صیادی
۴۰	۵- بحث و نتیجه گیری
۴۰	۱-۵. وضعیت تجهیزات شناورهای صیادی
۴۰	۲-۵. تجهیزات نگهداری آبزیان صید شده
۴۰	۳-۵. تجهیزات ایمنی لنجهای صیادی
۴۱	۴-۵. ابزار صید
۴۲	۵-۵. قدرت موتور
۴۳	۷-۵. تجهیزات ایمنی
۴۳	۸-۵. تجهیزات ناوبری
۴۶	۹-۵. توسعه پایدار و پایداری ماهیگیری
۴۶	۱۰-۵. پایداری ماهیگیری
۴۷	۱-۱۰-۵. مدل FAO
۴۷	۲-۱۰-۵. سیستم های فشار، موقعیت، عکس العمل
۴۸	۱۱-۵. توسعه پایدار اکولوژیک
۴۸	۱۲-۵. ماهیگیری مسئولانه
۵۲	۶- نتیجه گیری کلی
۵۳	پیشنهادها
۵۴	منابع
۵۷	چکیده انگلیسی

چکیده

این مطالعه تحلیلی میدانی به دلیل پهناور بودن نوار ساحلی در سه ایستگاه محدوده استان هرمزگان شامل بخش جنوب غربی (شهرستان بندرلنگه)، بخش مرکزی (بندرعباس و جزیره قشم) و بخش جنوب شرقی (سیریک و جاسک) روی ابزارهای مهم صید مناطق صیادی روشهای صید گوشگیر و ترال صورت که قابل بررسی و ارزیابی باشند صورت پذیرفت. روش‌های صید گوشگیر و ترال به صورت تصادفی انتخاب و از نظر خصوصیات فنی ادوات صید مورد بررسی قرار گرفتند. همچنین شناورها از نظر تجهیزات ناوبری و ایمنی مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج نشان دهنده عدم تطابق تورهای گوشگیر با آئین‌نامه‌های استاندارد ادوات صید بود. بررسی تورهای ترال لنج‌های صیادی نشان داد که اندازه چشمه آنها کوچکتر از مقادیر تعریف شده برای این تورها است و همچنین ابزارهای کاهنده صید ضمنی در این تورها به صورت غیراستاندارد نصب شده است. همچنین نتایج این تحقیق نشان داد که لنج‌های صیادی از نظر تجهیزات ناوبری و ایمنی در وضعیت مطلوب می‌باشند. با توجه به نتایج این مطالعه جامع، تدوین و اجرای آئین‌نامه‌های جامع ادوات صید استاندارد در جامعه صید سنتی استان هرمزگان ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: ادوات صید، شناورهای صیادی، خلیج فارس